

EESTI KUNSTIMUUSEUM

adamsoneric

Aegluse poliitika

The Politics
of Slowness

Esikaanel:
Julia Gryboši & Barbora Zentková teose „Ühe jalaga tuvi“ (2021, kunstnike loal)
töödeldud visuaal

On the front cover:
Processed visual of Julia Gryboš's & Barbora Zentková's artwork *One-Legged Pigeon*
(2021, courtesy of the artists)

Adamson-Ericu muuseum / Adamson-Eric Museum
19.09.2025–15.02.2026

Aegluse poliitika

Kunstnikud / Artists:

Julia Gryboš (PL) & Barbora Zentková (SK), Tõnis Jürgens (EE), Sandra Kosorotova (EE),
Nele Kurvits (EE), Sten Saarits (EE), Killu Sukmit (EE), Gintautas Trimakas (LT), Johanna Ulfak (EE),
Sigrid Viir (EE), Krista Vindberga (LV), Elīna Vītola (LV) & Ieva Kraule-Kūna (LV)

Kuraatorid / Curators:
Brigita Reinert, Karin Vicente

Fotod / Photos:
Agathe Peri

Näituse kujundaja / Exhibition design:
Arvi Anderson

Töörühm / Exhibition team:
Richard Adang, Kersti Koll, Kaja Kährik,
Kaisa-Piia Pedajas, Villu Plink, Laura Tahk,
Annika Teras, Helen Volber

Graafiline disain / Graphic design:
Kersti Heile

Tehniline juht / Installation manager:
Siim Hiis

Haridusprogrammid / Educational programmes:
Maris Paal

Täname / We thank:
Kunst.ee, Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum /
The Estonian Museum of Applied Art and
Design, Läti Rahvuslik Kunstimuuseum / Latvian
National Museum of Art

Elame ajastul, kus kõigil on pidevalt kiire. Töötempo, infovood, tehnoloogia areng ja sotsiaalne surve sunnivad meid tegutsema aina kiiremini ja efektiivsemalt. Kas sellest hüperkiirusel toimivast masinavärgist on üldse võimalik välja astuda – õppida hindama aega mitte ainult kui vahendit, vaid kui väärtust iseeneses, nautima protsessi ja kohalolu? Kuidas teha aeg taas „enda omaks“?

Näitus uurib inimeseks olemist tänapäevases hiliskapitalistlikus produktiivsusele orienteeritud maailmas, keskendudes aeglusele ja aeglustumisele. Maailmas on levimas aeglust väärtustav liikumine (ingl *slow movement*), mis sai alguse 1980. aastate lõpus. See tekkis vastureaktsioonina majanduskasvust kannustatud ühiskonna üha kiirenevale elutempole, kus tootlikkus ja tõhusus olid muutunud tähtsamaks kui inimlikud ja ökoloogilised vajadused. „Aegluse poliitika“ on teadlik otsus mitte tormata kaasa peadpöörivate kohustustega, võtta aeg maha ning teha pigem vähem, aga mõtestatumalt.

Viimastel aastatel on ka kaasaegsesse kunsti jõuliselt sisenenud erinevad „aeglased“ tehnoloogiad, käsitöötehnikad ja traditsioonilised materjalid. Kunstnikud seavad autoripositsioonis järjest selgemalt esikohale hoolivust ja vastutustunnet ning teevad teadlikult jätkusuutlikke valikuid.

Näituse kontseptuaalne raamistik tugineb kolmele teljele:

- **Aeg kui nähtus ja muutuv ajataju.** Kuidas me aega mõtestame, tajume, salvestame ja süstematiseerime? Miks meid vaevab krooniline ajapuudus? Kas aeg saab otsa või on ootused ebarealistlikud? Kas ootamine on tüütu ajaraisk või ainus sunnitud puhkusehetk päevas?
- **Inimese tervis ja heaolu.** Kust jooksevad enesehoole ja enesekontrolli piirid? Kas mittetöötamine on alati puhkus? Kas magamine võib olla sotsiaalse vastupanu vorm?
- **Aeglased tehnoloogiad ja looduslikud materjalid.** Kunstnike sotsiaalselt teadlikud valikud pakuvad võimalust säästa ressursse ja suhtuda lugupidavalt nii iseendasse ja keskkonda kui ka käsitöötraditsioonidesse.

Aeglustumine on kahtlemata väljakutse ja paljude jaoks kättesaamatu privileeg. Pidevalt hõivatud olek on muutunud tänapäeval justkui normiks või viisiks anda teistele märku oma väärtusest. COVID-19 piirangutest tingitud ühiskondlik paus näitas aga, et vajadusel on väärtuste ümberseadmine ja aja mahavõtmine siiski võimalik. Ehk teeme seekord selle otsuse ise, ilma et mõni järgmine kriis meid selleks sunniks?

We live in an era where everyone is always in a hurry. The pace of work, the flood of information, technological development and social pressures push us to act faster and more efficiently. Is it possible to step out of this hyper-speed machinery and see time not only as a means but as a value in itself, to enjoy the process, to be present? How can we make time “our own” again?

The exhibition explores what it means to be human in today's late-capitalist, productivity-driven world, with a focus on slowness and slowing down. Since the late 1980s, a global Slow Movement has been gaining momentum. It emerged as a reaction to the ever-accelerating pace of life in growth-oriented societies, where productivity and efficiency had become more important than human and ecological needs. The “politics of slowness” is a conscious choice: not to rush headlong into overwhelming obligations, but to pause, to do less, yet in ways that are more meaningful.

In recent years, “slow” technologies, craft techniques, and traditional materials have been increasingly incorporated into contemporary art. Artists are increasingly prioritising care and responsibility in their practices and consciously making sustainable choices.

The conceptual framework of the exhibition rests on three axes:

- **Time as a phenomenon and our changing sense of it:** How do we conceptualise, perceive, record and systematise time? Why are we plagued by a chronic lack of time? Does time really “run out”, or are our expectations unrealistic? Is waiting a pointless waste of time or the only enforced moment of rest in an otherwise hurried day?
- **People's health and well-being:** Where do we draw the line between self-care and self-control? Is not working always resting? Could sleep itself be understood as a form of social resistance?
- **Slow technologies and natural materials:** Artists' socially conscious choices provide ways to save resources and show respect for themselves, the environment and craft traditions.

Slowing down is undoubtedly a challenge and, for many, an unattainable privilege. Being constantly busy has become the norm today, almost a way of signalling one's value to others. Yet the societal pause caused by COVID-19 restrictions showed that reordering values and slowing down are possible when circumstances demand it. Perhaps we can choose this path ourselves, before the next crisis forces us to.

NELE KURVITS (1997)
Kangastunud aeg. 2025. Lina, vill, kanarbikuvärv, puit, puusatelgedel kudumine. Kunstniku loal
Woven Time. 2025. Linen, wool, heather dye, wood and backstrap weaving. Courtesy of the artist

Nele Kurvits (Eesti) on õppinud moe- ja ehtekunsti. Ta kasutab oma töös palju kangastelgedel kudumist, tekstiili ja keraamikat. Tema loomingut läbivateks teemadeks on enesehool ja aeglustumine.

Kangastelgedel kudumist võib masstootmise ajastul näha tähendusriikka vastuhakuna kiirendusühiskonna tempole. Kuufaase kujutavasse kangasse on salvestunud aeganõudev tööütm: see on loodud 2024.–2025. aasta kevadel ja suvel eri aegadel metsast korjatud kanarbikuga värvitud villakiududest. Järjestikused kanarbiku kogumise ja värvimise tsüklid on talletunud kangasse, luues omamoodi visuaalse kalendri või ajagraafiku, mis ei allu tavapärastele ajaarvestuse reeglitele ega kasuta kokkuleppelisi ühikuid nagu minut, tund või päev. Aeg kulgeb siin hoopis looduslikus ja kosmilises rütmis, mille määravad aastaajad, taevakehade liikumine ja taimekasvu tsüklid.

Arhailiste tehnoloogiate kasutamine on Kurvitsa kunstipraktikat läbivaks teljeks. See on teadlik ja ideoloogiline valik, võimalus olla ressursisäästlik ja lugupidav nii keskkonna kui ka ajalooliste traditsioonide vastu. Samal ajal peegeldab see kriitilist hoiakut ületarbimise ja ületootmise kultuuri suhtes, kutsudes meid aeglustuma ja ümber mõtestama oma suhet aja, töö ning loodusega.

Nele Kurvits (Estonia) is an artist with a background in fashion and jewellery art. Her practice primarily involves weaving and the use of textiles and ceramics. Recurring themes in her work are self-care and slowing down.

In the age of mass production, weaving on a loom can be seen as a meaningful act of resistance to the accelerated pace of contemporary life. The fabric depicting moon phases embodies a slow, labour-intensive creation process: it was made in the spring and summer of 2024–2025 using linen threads dyed with heather gathered from the forest at different times. Each cycle of collecting and dyeing with heather is embedded in the fabric, forming a kind of visual calendar or timeline that does not follow conventional systems of timekeeping or use the standard units of minutes, hours or days. Here, time flows according to natural and cosmic rhythms: determined by the seasons, the movement of celestial bodies and plant growth cycles.

The use of archaic technologies is central to Kurvits's artistic practice. It is a conscious and ideological choice, a way to use resources responsibly and be respectful toward both the environment and historic craft traditions. At the same time, it expresses a critical stance toward the culture of overconsumption and overproduction, inviting us to slow down and reconsider our relationship with time, labour and nature.

NELE KURVITS (1997)

66 päeva. 2022. Looduslikud kiud, taimevärvid, kangakudumine. Kunstniku loal
66 Days. 2022. Natural fibres, plant dyes and weaving. Courtesy of the artist

Fotod / Photos: Joosep Kivimäe

Moekollektsioon pidi valmima piiratud ajaga, 66 päeva jooksul. Selle asemel, et alluda moesüsteemi tavapärasele kriteeriumitele ja templele, otsustas Kurvits teha selle omaenda reeglite järgi. Eirates moetööstuse hüperproduktiivsusele ja konkurentsile suunatud norme, tegi ta teadlikult vähem, et hoida oma vaimset ja füüsilist tervist ning jääda iseendaks.

Esemed on kootud looduslikest kiududest ja osaliselt taimedega värvitud – tehnikad, mida kunstnik on praktiseerinud ja arendanud juba aastaid. Kudumiseks kasutas ta moodsa tehnoloogia asemel lihtsat puitraami, mistõttu on esemetes selgelt tajutav arhailine käsitöö.

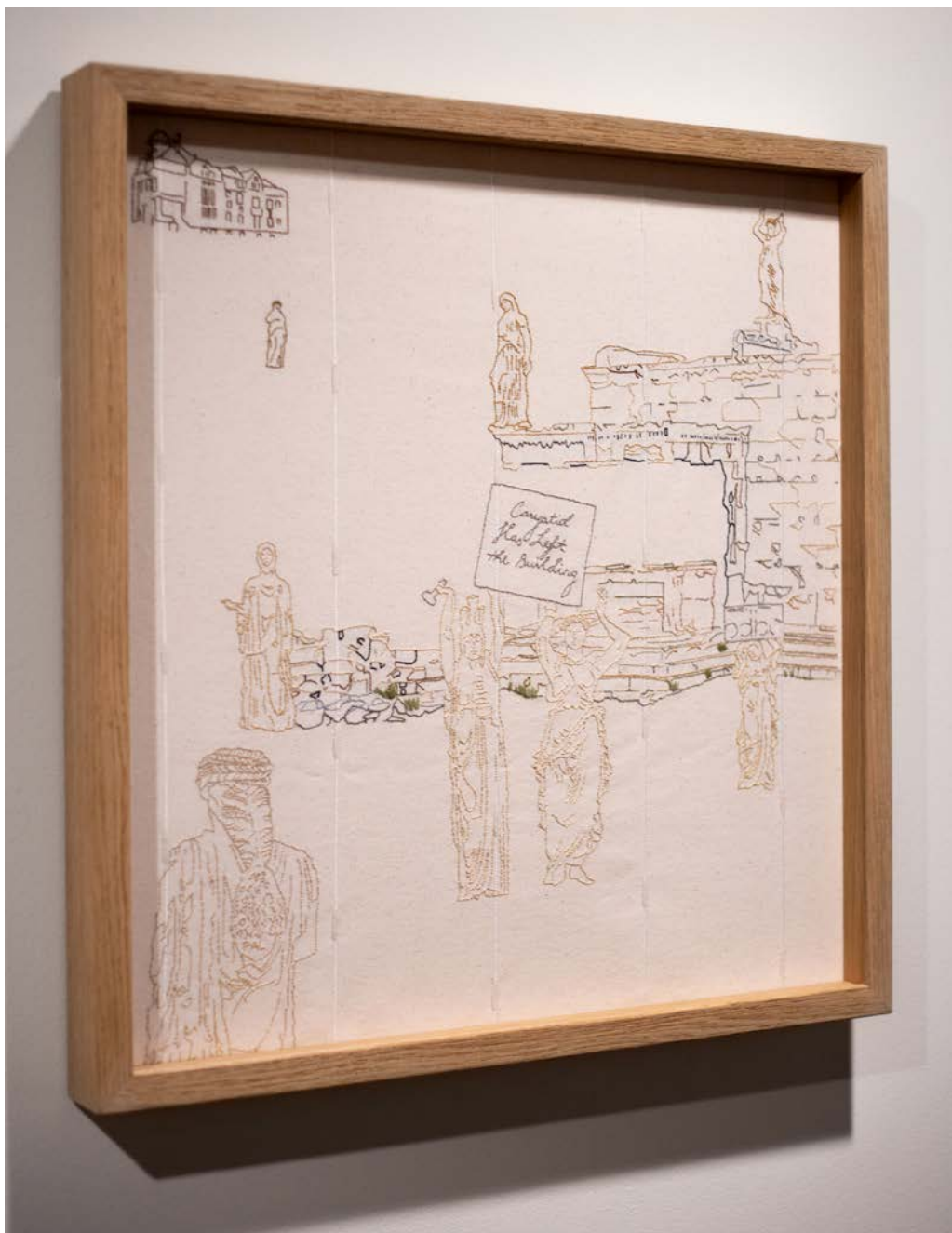
Rõivastesse on jäänud ka tühimikke, mis võivad luua mulje lõpetamatusest ja ajapuudusest. Ent need on sinna jäetud teadlikult, omamoodi austusavaldusena ebatäiuslikkusele. Ehk aitavad need tühimikud mõista, et aeg ei ole tingimata see, millest „jääb puudu“, vaid pigem hinnatakse seda sageli valesti, kui antakse ebarealistlikke tähtaegu.

Sellest vaatenurgast saabki seda 66 päeva jooksul valminud kollektsiooni käsitada kui terviklikku ja ausat tulemust, mille saavutamine ei nõudnud enese kulutamist ega läbipõlemist. Täiuslikkuse fassaadi taga jäävad sageli nähtamatuks need, kes selle nimel katki lähevad.

This fashion collection had to be completed within a strict time frame of 66 days. Rather than submitting to the conventional demands and relentless pace of the fashion industry, Kurvits chose to create her collection on her own terms. By deliberately rejecting the hyper-productive and competition-driven norms of the industry, she decided to do less, in order to protect her mental and physical health. Her goal was not to lose herself in the process, but to remain whole.

The resulting pieces are hand-knitted from natural fibres and partially plant-dyed-techniques the artist has practised and developed for years. Instead of using a loom or modern technology, she employed a simple wooden frame for knitting, lending the pieces a distinctly archaic, handcrafted aesthetic. The garments also feature purposeful voids: gaps that suggest incompleteness or lack of time. Yet these voids also serve as quiet tributes to imperfection. They invite us to consider that time is not necessarily something we “run out of”, but something that is often misjudged when unrealistic deadlines are imposed.

Seen through this lens, the collection becomes a complete and honest outcome of these 66 days, an achievement made without burnout. Behind the pursuit of perfection, we too often fail to notice the toll it takes on those striving to meet it.

Killu Sukmit (Eesti) on graafikaharidusega kunstnik ja muusik. Tema loomingut iseloomustavad julged feministlikud sõnumid ning sügavalt läbitunnetatud viited ajaloole ja kirjandusele. Sukmit käsitleb kriitiliselt naise rolli ja temaga seotud ootusi ühiskonnas, samuti töö ja õiglase tasustamise küsimusi.

Vana-Kreeka arhitektuurist tuntud karüatiid – sammast asendav naisekuju – on oma olemuselt vastuoluline sümbol. Ühelt poolt on ta objektistatud ja erootiline figuur: klassikaliselt naiselik, tihti peale kujutatud poolalasti või alasti. Teisalt kehastab ta jõudu ja vastupidavust: nagu Atlas, kes hoiab taevavõlvi, suudab ka naine kanda kogu raskust oma õlgadel. Aga mis saab siis, kui karüatiidid taipavad, et neid kasutatakse ära? Kui nad, mõistes süsteemset ebavõrdsust, tõusevad üles ning hakkavad nõudma õiglast tasu, puhkust ja inimlikke töötingimusi? Kui karüatiidid lahkuvad – kui naised keelduvad olemast vaimsed ja füüsilised tugisambad –, kas siis kukub terve maja kokku?

Tikkimisest, mida on ajalooliselt peetud naiste näputööks ja kodukaunistamise vahendiks, saab Sukmiti loomingus radikaalne poliitiline seisukohavõtt. Tikand kannab aeglustumise, vastupanu ja võrdsuse sõnumit. Sukmit on öelnud, et aeglustumine on privileeg. Ehk on just see hetk, mil karüatiidid astuvad kõrvale, esimene samm muutuse suunas – maailma suunas, kus koormus ja vastutus jaotuvad võrdsemalt ja kus puhkus pole enam luksuse, vaid õigluse küsimus.

Killu Sukmit (Estonia) is an artist and musician with a background in printmaking. Her work is distinguished by bold feminist messages intertwined with thoughtful references to history and literature. Sukmit critically explores the roles imposed on women, as well as themes of labour and fair compensation.

The caryatid, a sculpted female figure from Ancient Greek architecture that serves as a supporting column, is a symbol full of contradictions. She is objectified and eroticised: classically feminine, often depicted semi-nude or nude. At the same time, she embodies strength and endurance: like a female Atlas, she carries the weight of the world on her shoulders. But what happens when caryatids realise they are being exploited? When they become aware of systemic inequality, rise up and demand fair pay, rest and humane working conditions? What happens when the caryatids leave the building, i.e. when women refuse to serve as the emotional and physical pillars of society? Will the entire structure collapse?

While embroidery has historically been seen as a women's hobby or a form of home decoration, in Sukmit's work it becomes a radical and political act. Her embroidery expresses slowness, resistance and equality. As Sukmit notes, slowing down is a privilege. Perhaps the moment when the caryatids step aside will mark the first step toward change: a shift toward a more equal distribution of burdens and responsibilities, a world where rest is no longer a luxury, but a matter of justice.

KILLU SUKMIT (1975)

Karüatiid on hoonest lahkunud. 2025. Tikand. Kunstniku loal

Caryatid Has Left the Building. 2025. Embroidery. Courtesy of the artist

Tõnis Jürgens (Eesti) on Tallinnas toimetav kunstnik, kirjutaja ja kinoprojektsionist. Ta töötab peamiselt video ja filmi meediumiga, mida laiendavad sageli stsenaariumilised ruumiinstallatsioonid. Viimastel aastatel on ta uurinud enesehooletootust ja une mõõtmist.

Magamine on näiliselt passiivne tegevus, kuid võib potentsiaalselt olla ka enesekehtestamisviis või isegi ühiskondliku vastupanu vorm. Uni on üks viimaseid inimeksistentsi aspekte, mida jälgimis-kapitalismil põhinev süsteem pole jõudnud täielikult kaubastada. Kuigi tänapäeval on nutiseadmete ja äppide abiga saanud normaalsuseks ka une mõõtmine, töhustamine ja „produktiivsemaks“ muutmine, on meie uni ometi veel ainult meie enda oma – omamoodi müstiline koht, kuhu on võimalik mõneks ajaks teiste eest hahtuda.

Installatsiooni keskmes on öiselt hämar magamistuba ja tühi voodi. Ruumis pole magajat, ta on kuhugi kadunud. Öieti pole ka magamistuba, vaid pigem filmi võtteplatsi meenutav tehnilik keskkond. Seintelt peegelduvad möödasõitvate autode tuled – linnakeskkonnas tavapärane valgus- ja helireostus –, mis ühtlasi meenutab, et tänapäeval on lihtne looduse rütme ja tsükleid ignoreerida ja kasutada ööd muuks kui magamiseks. Kas öö on „võidetud“ ning inimkeha bioloogiline rütm lõplikult allutatud majandusloogikale? Või on magaja hoopis suutnud kaduda valvsalt tema und jälgivate pilkude eest?

Tõnis Jürgens (Estonia) is a Tallinn-based artist, writer and cinema projectionist. He mainly works with video and film, often expanded into scenographic spatial installations. In recent years, he has explored the self-care industry and digital sleep tracking.

Sleeping appears to be a passive act. However, it can also be a way to assert oneself or even a form of social resistance. Sleep is one of the final frontiers of human existence, which a surveillance capitalist system has still not managed to fully commercialise. Even though there are various smart devices and apps that help to measure and optimise sleep, to make it more “productive”, our sleep is still uniquely our own, a kind of mystical refuge where one can temporarily disappear from others.

At the centre of this installation is a dusky bedroom and empty bed. The sleeper seems to have vanished from the room. In fact, the bedroom itself feels more like an artificial environment, reminiscent of a film set. The lights of passing cars, a common form of urban light and sound pollution, dance across the walls, reminding us that in contemporary times it has become easy to ignore natural rhythms and cycles, and to use the night for other things besides sleeping. Has night been “conquered”? Has the biological rhythm of the human body been totally subjugated to an economic mindset? Or has the sleeper simply managed to escape the gaze of whoever is watching them sleep?

TÕNIS JÜRGENS (1989)

Lünkade vahel. 2025. Video, ruumiinstallatsioon. Kunstniku loal

Between the Gaps. 2025. Video and room installation. Courtesy of the artist

Sandra Kosorotova (Eesti) kujutava kunsti ja disaini piirialasse jääv looming tegeleb neoliberalismi kriitika, identiteedi, enesehoole võimaluste ja jätkusuutlikkusega. Oma ruumiinstallatsioonides kombineerib ta meediumina peamiselt tekstiili ja teksti.

Isikunäitusel „Krooniline ajutus“ (2017, HOP galeriis) eksponeeris Kosorotova muu hulgas erksavärvilisi sülle, millele olid trükitud sotsiaalpoliitilised loosungid. Need käsitlesid töö ja puhkuse tasakaalu, vaimset tervist, enesehoidu ja teisi sarnaseid teemasid, asetudes hiliskapitalismi kriitilisse konteksti. Sotsiaalse jätkusuutlikkuse teema käsitlemisel ei piirdu kunstnik siin vaid loomesektoriga, vaid laiendab seda kogu tänapäeva ühiskonnale, mis põhineb kiirusel, tootlikkusel ja kapitalil. Kunstnikule oli lähtuvalt näituse kontseptsioonist oluline ka salli kui tarbeeseme algne funktsioon ehk katta ja kaitsta kandjat (sotsiaalpoliitilise) väliskeskkonna kahjustava ning ohtliku mõju eest.

Sandra Kosorotova (Estonia) is an artist working at the intersection of visual art and design. She explores themes of identity, self-care, sustainability and the critique of neoliberalism. In her practice, she primarily combines textiles and texts as media, creating spatial installations in various forms.

In her solo exhibition *Precarious State of Mind* (2017, HOP Gallery), Kosorotova presented brightly coloured scarves printed with socio-political slogans addressing themes such as labour and rest, mental health and self-care, placing her work within a critical framework of late capitalism. While dealing with the issue of social sustainability, the artist looks beyond the creative sector to reflect on a broader contemporary society driven by speed, productivity and capital. The scarves function not only as visual statements but have also retained their original utilitarian function, offering symbolic protection to the wearer from the damaging and dangerous effects of our (socio-political) external environment.

SANDRA KOSOROTOVA (1984)
 Prekaarne meeleseisund. 2017. Digitrükk, vill. Kunstniku loal
 Precarious State of Mind. 2017. Digital print on natural wool. Courtesy of the artist

Installatsioon „hool. väärtus. võim. kontroll“ (2016) pärineb Kosorotova samanimeliselt isikunäitusest, mis toimus 2016. aastal EKA galeriis, ning on siin näitusel eksponeeritud osaliselt. Näitus uuris keha teematikat ja tasakaalu saavutamise võimalikke mehhanisme, sealhulgas võimu ja kontrolli küsimusi. Joogamatist põrandale varisenud inimkeha toimib justkui äärmusliku enesehoole ja -kontrolli sümbolina, rõhutades hetke, kus kohustus ning surve enda keha ja vaimse tervise eest hoolitseda muutub pigem osaks probleemist kui lahendusest.

The installation *care. value. power. control* (2016) originates from Kosorotova's solo exhibition of the same title, held at EKA Gallery in 2016, presented here in partial form. In that exhibition, the artist explored the theme of the body and the potential mechanisms for achieving balance, raising questions about power and control. The yoga mat, from which a human body appears to have collapsed onto the floor, becomes a symbol of extreme self-care and self-control, capturing the moment when the obligation and pressure to care for one's body and mental health have become part of the problem rather than the solution.

SANDRA KOSOROTOVA (1984)
hool. väärtus. võim. kontroll. 2016. Laserlõigatud joogamatt. Kunstniku loal
care. value. power. control. 2016. Laser-cut yoga mat. Courtesy of the artist

STEN SAARITS (1987)

Ootamine. 2020. Video. Kestus: 13'16". Eesti Kunstimuuseum
The Wait. 2020. Video. Duration: 13'16". Art Museum of Estonia

Produktiooni assistent / Production assistant: Egle Ehtjen

Valgus, fotograafia / Light and photography: Erko Ever

Osatäitjad / Cast: Egle Ehtjen, Erko Ever, Ian Simon Märjama, Kalev Saage, Kristjan Koskor,
Madli Kadakas, Markus Tiitus, Mart Joost, Martin Loik, Natalia Wójcik, Sten Saariits, Tarvo Varres,
Tiina Vändre

Sten Saariits (Eesti) on interdistsiplinaarne kunstnik, kes töötab peamiselt ajapõhise meediaga. Tema loomingus on esikohal heli-installatsioonid, mis on sageli komponeeritud helisalvestistest, rõhuasetusega tajukogemusel ja tähenduslike seoste uurimisel ruumis. Saariitsa videoteosed seevastu hoiduvad otsestest märgiseostest ja narratiivsusest, keskendudes liikumisele, ruumile ja mõtteseisundile.

Video on osa Saariitsa „Absentia triloogiast“ (2020–2023), mis uurib mingil viisil inimese, linna- ja looduskeskkonna omavahelisi suhteid. Tavaliselt kaasneb selle teosega ka installatiivne osa – bussipeatuse konstruktsioon, kuhu on projitseeritud kõnealune videoteos. Lühifilmis näeme gruppi inimesi pidevas ootamises ning kulgemises erinevates situatsioonides linna- ja metsakeskkonnas. Film keskendub peenele koreograafiale, kuidas inimesed veedavad oma aega, märkamata seejuures oma muutuvat ümbrust ja teisi inimesi enda kõrval. Tühjadel linnatänavatel ja metsas saadab ootust kõhe, halvaendeline aura. Näib, et inimestel on igav ja ebamugav, isegi telefoniekraani skrollimine ei paku lohutust – esile kerkib teatav võõrandumise ja üksinduse temaatika. Märkame, kuidas inimesed on linnakeskkonnaga niivõrd harjunud, et võtavad oma tegevused ja sisseõpitud käitumismallid loodusesse kaasa.

Tegemist on visuaalselt kõneka seisundi-filmiga, kus ajataju justkui haihtub. Aeg muutub lineaarseks: filmil pole lõppu ega algust. See narratiiv astub omamoodi vastu progressile ajas, muutudes vormilt skulpturaalseks. Just millegi ootamist ja tegevuseta ootelolekut võib tänapäevases efektiivsusele keskendunud maailmas näha ühe keerulisema väljakutsena. Ootamine on kui vahepealne hallala erinevate aktiivsete tegevuste vahel: on see raisatud aeg või pealesunnitud puhkus? Samas, kui saabuv uus on liiga harjumatu, ebastabiilne ja tundmatu, võib ootamine kehastada rahu ja vaikust.

Sten Saariits (Estonia) is an interdisciplinary artist who primarily works with time-based media. His artistic practice is centred around sound installations composed from audio recordings, often emphasising sensory experience and exploring meaningful spatial relationships. In contrast, his video works tend to avoid explicit symbolism or narrative, focusing instead on movement, space and states of mind.

The video is part of Saariits's *Absentia Trilogy* (2020–2023), a body of work which explores the relationships between humans, urban space and the natural environment. The work is usually accompanied by an installation that resembles a bus stop structure, onto which the video is projected. The short film follows a group of people caught in a continuous state of waiting and drifting through a range of urban and forested settings. The focus is on the subtle choreography of how time passes, while the characters remain largely unaware of their shifting surroundings and the presence of others. A sense of unease and ominous tension lingers in the empty city streets and wooded areas. The characters seem bored and uncomfortable; even scrolling on their phone screens offers no solace: themes of alienation and loneliness emerge. We witness how people, so accustomed to the urban environment, carry their habits and conditioned behaviours with them into nature.

This is a visually articulate state-of-mind film where the perception of time seems to dissolve. Time becomes linear: the film has no real beginning or end. It is a narrative that, in its form, resists the notion of temporal progress, taking on a sculptural quality. Waiting for something and being in between and inactive can be seen as one of the most challenging states in today's efficiency-driven world. It represents a grey area between various active pursuits: is it wasted time or an enforced pause? Yet, when what's coming next feels too unfamiliar, unstable or unknown, waiting may instead embody peace and stillness.

Sigrid Viir (Eesti) on foto- ja installatsiooni-kunstnik, kelle looming käsitleb sageli sotsiaalseid kokkuleppeid ning ühiskonda raamivaid moraalnorme ja -reegleid, uurides samal ajal foto kui meediumi olemust. Viir on oma loomingus käsitlenud tänapäeval hägustunud töö ja puhkuse piire, ning hoiakuid ja harjumusi töö- ja puhkusekultuuris.

„Pingemaandur“ on Viiri varasem teos, mis oli osa suuremast installatiivsest fotosarjast „Rutiinipurustaja, Tuusik, Lauakaru jt“ (2009–2011, 9 fotot). Puitkonstruktsioonidel eksponeeritud fotode kaudu soovis kunstnik objektide tavapärase kasutusloogika kaotamise ning argiste olukordade pea peale pööramisega paljastada struktuure, mis hoiavad koos inimeste argipäeva ja laiemalt ühiskonna toimimist.

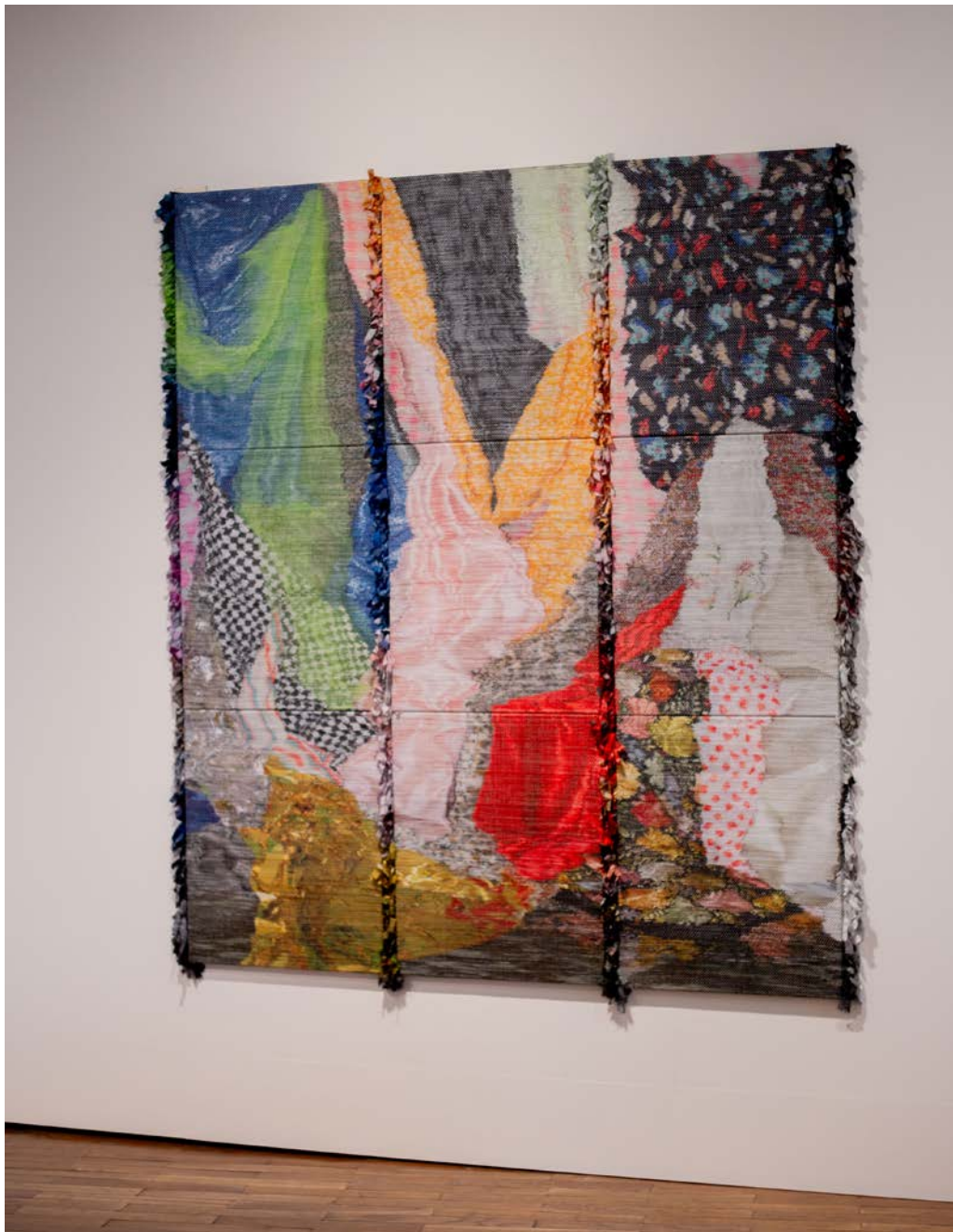
Fotol on kujutatud tapetseeritud elutuba, kus asetseb poolpüstises asendis pesukuivatusrest, kuid pesu asemel on sellele kinnitatud juhuslikke majapidamistarbeid. Tegemist on justkui olmeesemetest loodud kohmaka kratiga, mis koos teose pealkirjaga kannab absurdimaigulist tooni. Teose füüsiline vorm viitab satelliitantennile ehk inimese teatud igatsusele kauge ja kättesaamatu järele, aga ka millelegi, mis pakub argipäevast kiire väljalülitumise võimalust. Kuigi aina enam räägime puhkamisest oma professionaalses tööelus, kipume sageli unustama puhkamise oma isiklikus ja argises sfääris. Mil määral teadvustame endale, et kui saabume töölt koju, ootab meid „teine vahetus“?

Sigrid Viir (Estonia) is a photo and installation artist who often engages with social conventions and the moral norms and rules that shape society, while also questioning the nature of photography as a medium. In her work, Viir has explored the increasingly blurred lines between work and leisure, as well as the attitudes and habits embedded in contemporary work and rest cultures.

Stress Grounder is one of Viir's early works and was part of the larger photo installation series *Routinecrusher, Wanderlust, Tablebear, and so on* (2009–2011, 9 photos). The series featured photographs displayed on wooden structures, in which the artist disrupted the conventional logic of object usage and played with everyday life situations. Through this, she sought to reveal the underlying structures that hold together both the everyday and broader societal functioning.

The photo depicts a wallpapered living room with a semi-upright drying rack, which, instead of laundry, holds a random assortment of household items. The result is a clumsy, creature-like figure made of domestic objects – a kind of DIY goblin – which, together with the title of the work, conveys a sense of absurdity. The piece resembles a satellite dish, hinting at a human longing for the distant and unattainable, or a desire for quick disconnection from daily life. Although rest and recovery are increasingly recognised as essential in our professional lives, we often overlook the importance of rest in our personal and domestic spheres. How often do we acknowledge that when we come home from work, a “second shift” begins?

SIGRID VIIR (1979)
Pingemaandur nr PRO-160S-1182-B17. 2009–2011. Foto, installatsioon. Eesti Kunstimuuseum
Stress Grounder No. PRO-160S-1182-B17. 2009–2011. Photo and installation. Art Museum of Estonia

Johanna Ulfsak (Eesti) on Tallinnas tegutsev tekstiilkunstnik ja disainer. Oma loomingus keskendub ta materjalide ning tehnikate ajaloo ja tähenduse uurimisele, põimides traditsioonilisi käsitöövõtteid kaasaegse kunstikeelega.

Üheksast detailist koosnev pilt kujutab kompositsiooni erinevatest kangastest, mille Ulfsak on aja jooksul kogunud ja oma stuudios üles pildistanud. Teosel on kujutatud eri ajastutel mitmesugustest materjalidest kootud tekstiile – alates kangastelgedel looduslikest kiududest kootud riidest kuni tänapäevaste sünteetiliste kangasteni, millest loodud rõivad on loodud kestma, ent mida ometi kasutatakse sageli vaid kord või paar. Nii talletub selles traditsioonilises „piltvaibas“ kunstniku vaade tekstiili- ja moetööstuse arengule, mis on alates tööstusrevolutsioonist kulgenud järjest kiirenevas tempos. See on toonud meid punkti, kus ühiskond seisab silmitsi suure kangahunniku kui märgilise kujundiga, mis räägib kiirmoest, ületarbimisest ja inimeste pinnapealsest suhtumisest oma rõivastesse. Samal ajal kui kunstnik kasutab oma loomepraktikas teadlikult aeganõudvaid tehnoloogiaid, valmivad masstoodetud tekstiilid kiirelt, elades paraku ka kiiret ja lühikest elu.

Johanna Ulfsak (Estonia) is a textile artist and designer based in Tallinn. Her work explores the history and meaning of different materials and techniques, intertwining traditional craft methods with a contemporary artistic language.

This artwork, composed of nine details, depicts a composition made from various fabrics that Ulfsak has collected over time and photographed in her studio. The piece features textiles woven from materials spanning different eras – from handwoven natural fibres made on traditional looms to contemporary synthetic materials engineered for durability, yet often used only briefly. Through this traditional “tapestry”, the artist reflects on the development of the textile and fashion industries, which have evolved at an increasingly rapid pace since the Industrial Revolution. This has brought us, symbolically, face-to-face with an enormous heap of fabric: a powerful image that reflects fast fashion, overconsumption and the superficial relationship people have with their clothing. While the artist deliberately employs time-consuming techniques in her daily practice, merging visual and applied arts, mass-produced textiles are made quickly and, all too often, live fleeting lives.

JOHANNA ULFSAK (1987)

Kompositsioon. 2024. Kangas, siid, lina. Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum

Composition. 2024. Textile, silk and linen. Estonian Museum of Applied Art and Design

JULIA GRYBOŚ (1988) & BARBORA ZENTKOVÁ (1986)

Ühe jalaga tuvi. 2021. Jääkmaterjalid: kätsi värvitud ja pleegitatud puuvillane lõng, painutatud metall, pigmenteeritud betoon, linoleum. Kunstnike loal
One-Legged Pigeon. 2021. Residual materials: hand dyed and bleached cotton yarns, bent metal, pigmented concrete and linoleum. Courtesy of the artists

Barbora Zentková (Slovakia) ja **Julia Gryboś** (Poola) on koos töötanud alates 2010. aastast. Praegu elavad ja töötavad nad Berliinis. Mõlemad on õppinud maalikunsti, ent alates 2010. aastate keskpaigast on nende loomingu fookusesse tõusnud kohaspetsiifilised sekkumised ja installatsioonid, mis sageli on kujunenud performatiivsete muusikasündmuste toimumiskohaks. Nende kunstipraktika lähtub jätkusuutlikkuse põhimõtetest ning nad tunnevad suurt huvi traditsiooniliste tehnikate ja käsitöö vastu, tõstes esile materjale ja nende tähendusi. Nende mitmekesised tekstiilinstallatsioonid on loodud käsitöötehnikate abil, kuna käsitöö on nende jaoks sotsiaalse, materiaalse ja keskkonnavalase tundlikkuse lähteiks.

Teose pealkiri viitab tuntud joogapoosele, mille eesmärk on eelkõige puusaliigese lõdvestamine. Ajurveeda meditsiini kohaselt koguneb sellesse kehapiirkonda stress, mida tuvipoos aitab maandada. Installatsioon käsitleb väsimust ja kurnatust, mida kunstnikud peavad tänapäeva ühiskonnale väga iseloomulikuks. Selles töös on kunstnike pikaajaline huvi erinevate kudumisvormide vastu väljendunud makramee – sajanditevanune sõlmimistehnika, mis on praegu taas populaarsust kogumas – minimalistlikus tõlgenduses. Nad on taaskasutanud varasematest projektidest pärit keerukaid kootud elemente, vormistades need ümber mahukaks ruumiinstallatsiooniks, mis ühendab endas jääkmaterjale eritellimusel valmistatud metallraamidega. Päikeseloojangu värvipaletti meenutavad pastelsed toonid loovad õrnuse, rahu ja harmoonia tunde.

Kunstnike sõnul peitub käsitööprotsessis teraapiline potentsiaal: sellega kaasnev aeglus võimaldab kogeda rahu, lõõgastust ja õnnetunnet. Aeganõudev ja korduv töö pakub teistsugust aja kogemist ja -taju kui see, mida meile surub peale tänapäeva kärsitu ja kiirustav vaim. Kuidas muuta aeglustumise kogemus universaalseks põhimõtteks, et see ei jääks vaid eskapistlikuks individuaalseks lõõgastumisviisiks? Siin teoses kohtuvad aeglased tehnoloogiad ja käsitöö kui ideoloogiline lähenemine kehtivast teemast tänases sotsiaalpoliitilises kontekstis: kuidas olla (tasakaalus) inimene neoliberaalses, stressirohkes ja kiirustavas maailmas, kus krooniline väsimus ning tootlikkuse ja tõhususe surve on muutunud normaalsuseks, millest ei paista olevat väljapääsu?

Barbora Zentková (Slovakia) and **Julia Gryboś** (Poland) have been working as an artistic duo since 2010. They currently live and work in Berlin. They both have backgrounds in painting, but since the mid-2010s their work has focused mostly on site-responsive interventions and installations, which often become the scenes of performative audio events. Their practices are deeply rooted in the principles of sustainability and a strong engagement with traditional techniques and craftsmanship. Materials and their meanings play a central role in their artistic process. Their versatile textile installations approach craft as a starting point for social, material and environmental sensitivity.

The title of this installation refers to a well-known yoga pose designed to open the hip joints. In Ayurvedic medicine, this area is believed to store stress, making the pose a tool for emotional release and relief. The work explores the themes of fatigue and exhaustion, conditions the artists see as emblematic of contemporary life. In this work, the artists' long-term interest in various weaving techniques is reflected in a minimalist interpretation of macramé, a centuries-old knotting method that is currently regaining popularity. They have transformed the intricate weaving of recycled elements from previous projects into a voluminous spatial installation, combining leftover materials with custom-made metal frames. The combination of pastel colours reminiscent of the shades of sunset evokes a sense of gentleness, peace and harmony.

For the artists, the handicraft process holds therapeutic value as its inherent slowness offers a calming experience, fostering a sense of relaxation and fulfilment. The time-consuming and repetitive work allows for a different perception of time, one that contrasts sharply with the fast-paced, often frantic, rhythm imposed by today's society. How might this experience of slowing down become a universal principle rather than just a personal escape? In this work, slow technologies and traditional craftsmanship emerge as ideological responses to contemporary challenges. They intersect with broader questions of sustainability and well-being, asking what it means to be a balanced human being in a neoliberal, stress-saturated and speed-oriented world, a world where chronic fatigue, the pressure to perform and relentless efficiency have become a seemingly permanent norm.

Krista Vindberga (Läti) on maali ja audiovisuaalse meedia taustaga kunstnik, kes on loonud ka arvukalt lava- ja kostüümikujundusi. Tema loomingus põimuvad aeg, mälu ja ajaloo lüngad visuaalse tundlikkusega, mis avaldub nii töö- ja ajamahukates pliiatsi- ja sõejoonistustes kui ka videotest ja installatsioonides. Vindberga oskab tähenduslike detailide kaudu avada laiemaid filosoofilisi ja aktuaalseid ühiskondlikke teemasid.

Viis, kuidas me aega tajume, on kokkuleppeline. Kellad ja kalendrid aitavad elu korraldada, ent võivad samal ajal tekitada tunde, et aega on pidevalt liiga vähe või et see läheb liiga kiiresti mööda. Ometi on aeg ise lõppematu nähtus, mis ei peatu kunagi. Vindberga teos toob selle paradoksi poeetiliselt esile betoonist seinakellade näol. Tavapärast tüksumist ja liikumist on kivistunud, see ei sümboliseeri enam kiirustamist ega ajavoogu, vaid viitab aja seismajäämisele – justkui igavikule, mis võib sarnaselt Goethe „Faustiga“ sisaldada kõige kaunimas hetkes. Ent aja seiskamine ei tähenda elu pikendust, vaid selle lõppu – surma.

Teose helifoon muudab aja liikumise kuuldavaks ja peaaegu kehaliselt tajutavaks – heli kaudu tunnetame aega „nähtamatu“ kogemuse asemel vahetu kohaloluna. Aja kulgemine muutub hüpnootiliseks, mälestuslikuks heliruumiks, mis seob mööduva aja üheks kella tiksumise kajaga. Teos kujutab aega korraga nii peatamatu liikumise kui ka kivistunud mälestusena. Betoonist kell on nagu epitaaf – raske, tumm ja igavikuline. See ei mööda enam aega, vaid märgib selle kestmist mälu, viidates kaudselt ka inimkonna soovile aega siin maises elus oma kontrolli all hoida.

Krista Vindberga (Latvia) is an artist with a background in painting and audiovisual media. She has also created numerous scenographies and costume designs for theatre productions. Her practice weaves together time, memory and the gaps of history with a strong visual sensitivity, rendered through labour-intensive pencil and charcoal drawings or video and installation art. Through meaningful fragments and details, Vindberga skilfully discusses broader philosophical and socially relevant topics.

The way we perceive time is a matter of convention. While clocks and calendars help structure our lives, they also create a sense of urgency, the feeling that time is slipping away, that there is never quite enough of it. And yet time itself is endless: it never stops. Vindberga's work poetically highlights this paradox: a wall clock is cast in concrete. An object typically associated with ticking and eternal movement has been petrified. It no longer symbolises haste or the flow of time but instead suggests that time has come to a standstill: eternity encapsulated, perhaps, in the most beautiful moment, as in Goethe's *Faust*. But to stop time does not mean to prolong life; it means death.

The soundscape of the work renders the passage of time audible and almost physically perceptible. Through sound, time shifts from an invisible phenomenon to an immediate and sensory experience. What emerges is a hypnotic, memory-laden sonic space, merging the echo of a ticking clock with a sense of time passing. The work portrays time both as unstoppable motion and as a memory cast in stone. The concrete clock functions like an epitaph: heavy, silent and eternal. It no longer measures time but marks its endurance in memory, subtly alluding to humankind's desire to control time in this earthly life.

KRISTA VINDBERGA (1989)

Aeg ajaks. 2025. Installatsioon: Betoon ja heli. Kunstniku loal

Time for Time. 2025. Installation: Concrete and audio. Courtesy of the artist

GINTAUTAS TRIMAKAS (1958)
Päikeseloojangud. 2022–2023. Valgustrükk. Kunstniku loal
Sunsets. 2022–2023. Lumen print. Courtesy of the artist

Gintautas Trimakas (Leedu) on õppinud linnaehitust praeguses Vilniuse Gediminase tehnikaülikoolis. Juba 1980. aastate alguses tõmbas teda fotograafia kui võimalus luua „valguse linnu“. Oma fototööde eeltingimused arvutab ta välja äärmiselt täpselt. Tema fotograafia ei käsitle nähtavat, vaid kujuteldavat. Kasutades nn vanu tehnoloogiaid, pakub Trimakas alternatiivi digifotograafiale, kutsudes meid seeläbi nägema nähtamatut.

Päikese teekonda kujutava mahuka fotosarja loomisel on Trimakas kasutanud erineva suurusega kaameraid, kuhu on asetanud vastavate mõõtmetega fotopaberi. Objektiivi eemaldamisega on ta muutnud kaamera *camera obscura*'ks, mille on suunanud oma koduaknast nähtava liikuva päikese poole. Päikesevalgus on aktiveerinud fotopaberi emulsioonis olevad metallisoolad, värvides paberi roosade, pruunide ja sügavilillade toonidega. Nii on päikese teekond jätnud paberile jälje. Kui päikese tee jõudis fotopaberi ääreni, pööras kunstnik paberit 180 kraadi ja päike „naasis“. Kujutist ei ole ilmutatud, vaid see on üksnes kinnistatud, et vältida edasist tumenemist. Need on ainulaadsed konkreetse päeva lumen-negatiivid. Selle töö loomisel on olulised ootamine, paberi pööramine, päikese jälgimine, päikese „joonistuse“ hindamine, kompositsioon, taas paberi pööramine ja jälle ootamine, kuni päike kaob horisondi taha.

Ajalooliselt mõõdeti aega päikese kellade abil. Kunstnik on visualiseerinud, kuidas inimtegevusele ning meie igapäevastele probleemidele ja püüdlustele vaatamata kulgevad päike ja sellega koos ka aeg paratamatult oma rada. Kasutades looduslikku valgust kui ressursi, vaatleb ja salvestab Trimakas oma poeetilise ja õrna visuaalse keele kaudu aja kulgu, uurides seejuures ka aega kui mõistet laiema filosoofilisel tasandil.

Gintautas Trimakas (Lithuania) has studied urban construction at the present-day Vilnius Gediminas Technical University. However, by the early 1980s, he had turned his attention to photography, drawn by its potential to construct what he calls “cities of light”. His photographic process is meticulous, with each work carefully calculated in advance. His photography is not about what is visible, but about what is imaginary. By using traditional photographic techniques, Trimakas offers an alternative to digital photography, inviting us to see what often remains invisible.

Trimakas has created an extensive photographic series capturing the course of the Sun. He has used several cameras of different sizes, each fitted with a photographic paper of matching dimensions. To create these images, he removed lenses to turn his camera into a camera obscura, which he directed at the moving Sun, visible from his windows at home. Sunlight activated the metallic salts in the photographic emulsion, colouring the paper in shades of pink, brown and deep purple. The Sun's path was thus recorded as a luminous trace on the paper. He kept the sheet in one position as long as the Sun's path stayed within the frame. When it reached the edge, he rotated the paper 180 degrees, allowing the Sun to “return”. The image was not developed, only fixed to prevent further darkening. Each work became a unique lumen negative: a one-of-a-kind imprint of the specific day. In creating this work, essential steps included waiting, rotating the paper, observing the Sun's movement, evaluating the image, repositioning and waiting again for the Sun to disappear over the horizon.

Historically, time was measured using sundials. In his work, the artist illustrates how, despite everything that people do, feel or go through, the Sun, and with it time, inevitably follows its own course. Through a poetic and delicate visual language, and using natural light as a resource, Trimakas observes and records time and its passage, while exploring time as a broader philosophical concept.

IEVA KRAULE-KŪNA (1987) & ELĪNA VĪTOLA (1986)

Kunstnike kriisikeskus. 2019. Interaktiivne installatsioon. Kunstnike ja Lāti Kunstimuuseumi loal
Artist Crisis Center. 2019. Interactive installation. Courtesy of the artists and the Latvian National
Museum of Art

Elīna Vītola (Lāti) loob keskkondi, mille ta täidab maaliliste žestidega. Väljendusviisilt on ta väsimatu avastaja, kes püüab pidevalt nihutada maalikunsti piire – see oskus on tema jaoks ühtaegu nii kirk kui ka koorem. Abstraktne, koostööl põhinev, ratsionaalne ja irratsionaalne korraga, ilmneb Vītola looming maa pigmentide värvitoonides ja küpse ebakindluse tekstuurides.

Ieva Kraule-Kūna (Lāti) loob skulpturaalseid objekte, kasutades erinevaid materjale nagu keraamika, kumm, metall ja kivi. Tema teoseid saadavad fiktsionaalsed lühijutud, mis põhinevad ajalooliste sündmuste moonutatud ja mängulistel tõlgendustel ning väljamõeldud tegelaste absurdsetel seiklustel. Tema loomingus leidub viiteid fetišismile, keelelisele mitmetimõistetavusele ja mütoloogiale ning nõukogude ajastu pärandile, mille taustal ta uurib nii isiklike kui ka kollektiivsete esteetiliste koodide päritolu.

Projekti „Kunstnike kriisikeskus“ lõi kunstnikud ühiselt Riias, LOW galeriis enne COVIDi pandeemiat. Suur interaktiivne installatsioon laienes galerii kõigisse ruumidesse ning oli mõeldud pelgupaigaks ja puhkekohaks kohalikele kunstnikele ja kunstivaldkonna töötajatele. Kohapeal pakuti tasuta toitu ning seal oli võimalik lesida, puhata või saada massaaži. Autorid ise viibisid samuti kohal, kehastudes beežides vormiriietes tervishoiutöötajateks, kes pakkusid külastajatele emotsionaalset tuge ja nõustamist, astudes nendega dialoogi. Nii ruumis kui ka kunstnike riietuses valitsesid pastelsed, eriti beežid toonid, kuna kunstnike uurimuse kohaselt on just need inimese jaoks kõige meeldivamad ja lõõgastavamad värvid. Kogu ruumiinstallatsioon oli üles ehitatud „hüljatud“ ja „soovimatutest“ kunstiteostest.

Lisaks Vītolale ja Kraule-Kūnale osalesid projektis Normunds Brasliņš, Anna Ceipe, F5, Alexei Gordin, Flo Kasearu, Darja Meļņikova, Juris Pudāns, Ieva Putniņa, Andrejs Boriss Kalniņš, Kristīne Kursiša, Maija Kurševa, Klāvs Upaciērs, Ojārs Pētersons, Līva Rutmane, Līga Spunde, Kristaps Zariņš ja Amanda Ziemeļe.

Elīna Vītola (Latvia) creates environments that she fills with gestures of paintings. Her practice is that of a tireless explorer who seeks to expand the boundaries of painting, a pursuit that is, for her, both a passion and a burden. At once abstract, collaborative, rational and irrational, her work is rendered in earthy pigments, wrapped in the texture of mature uncertainty.

Ieva Kraule-Kūna (Latvia) produces sculptural objects using different materials, including ceramics, rubber, metal and stone. Her works are accompanied by fictional short stories loosely based on skewed, playful interpretations of historical events and the absurd adventures of imaginary characters. In her work, she references fetishism, linguistic ambiguity and mythology, as well as the heritage of the Soviet era, while tracing the origins of both personal and collective aesthetic codes.

Artist Crisis Center was a collaborative project created by the artists before the COVID-19 pandemic at the LOW gallery in Riga. They designed a large interactive installation that spanned the entire gallery space, intended as a place of refuge and rest for local artists and art workers. Free food was provided on site, and visitors could lie down and relax, or get a massage. Both artists were present, dressed in beige uniforms reminiscent of healthcare workers. In this role, they offered emotional support and guidance, and engaged in dialogue with visitors. Pastel and especially beige tones dominated both the artists' clothing and the interior. According to the artists' research, beige tones are the most pleasant and relaxing colours for people. The whole spatial installation was constructed from “abandoned” or “unwanted” artworks.

In addition to the two main artists, participating contributors included: Normunds Brasliņš, Anna Ceipe, F5, Alexei Gordin, Flo Kasearu, Darja Meļņikova, Juris Pudāns, Ieva Putniņa, Andrejs Boriss Kalniņš, Kristīne Kursiša, Maija Kurševa, Klāvs Upaciērs, Ojārs Pētersons, Līva Rutmane, Līga Spunde, Kristaps Zariņš and Amanda Ziemeļe.

Adamson-Ericu muuseum / Adamson-Eric Museum
Lühike jalg 3, Tallinn

adamson-eric.ekm.ee